

Звіт

про періодичне відстеження результативності регуляторного акта

1. Вид та назва регуляторного акта, результативність якого відстежується, дата його прийняття та номер

Розпорядження голови Донецької облдержадміністрації від 15 листопада 2006 року № 550 «Про регулювання цін на дрова паливні, що відпускаються населенню для побутових потреб», зареєстроване у Донецькому обласному управлінні юстиції 28 листопада 2006 року за № 106/1434 (далі – розпорядження).

2. Назва виконавця заходів з періодичного відстеження

Департамент економіки Донецької обласної державної адміністрації.

3. Цілі прийняття акта

Розпорядження прийнято з метою запровадження державного регулювання цін на дрова паливні, що відпускаються населенню для побутових потреб, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)», шляхом встановлення граничного нормативу рентабельності на дрова паливні, що відпускаються населенню для побутових потреб, у розмірі 5% фактичної собівартості заготівлі дров.

4. Строк виконання заходів з відстеження

23.12.2022 – 22.02.2023.

5. Тип відстеження

Періодичне.

6. Методи одержання результатів відстеження

Під час проведення відстеження результативності регуляторного акта застосовувався статистичний метод.

7. Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Результативність регуляторного акту відстежувалася на підставі показників фінансово-господарської діяльності Донецького обласного управління лісового та мисливського господарства, лісгосподарських підприємств, інформації Головного управління ДПС у Донецькій області про надходження податків до бюджетів всіх рівнів, а також інформації з відкритих джерел.

8. Кількісні та якісні значення показників результативності акта

Оцінка кількісних та якісних показників результативності регуляторного акту проводилася на підставі інформації Донецького обласного управління

лісового та мисливського господарства, розглянутої 07 вересня 2021 року на засіданні робочої групи з питань перегляду розпоряджень голови облдержадміністрації, що є регуляторними актами, утвореної розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 25 серпня 2021 року № 876/5-21 (далі – робоча група), даних, викладених у листі від 13 лютого 2023 року № 25, а також інформації Головного управління Державної податкової служби у Донецькій області (лист від 13 лютого 2023 року № 90/5/05-99-04-13).

Згідно із нею протягом тривалого часу дія розпорядження поширювалася на діяльність лісогосподарських підприємств області, в тому числі державних підприємств «Великоанадольське лісове господарство», «Лиманське лісове господарство», «Покровське лісове господарство», «Приазовське лісове господарство», «Слов'янське лісове господарство».

В 2021 році шляхом реорганізації припинено державне підприємство «Покровське лісове господарство» (приєднано до державного підприємства «Слов'янське лісове господарство» відповідно до наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 27 вересня 2021 року № 527), державне підприємство «Приазовське лісове господарство» (приєднано до державного підприємства «Великоанадольське лісове господарство» відповідно до наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 27 вересня 2021 року № 528).

В 2022 році у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації, активними бойовими діями на території Донецької області лісогосподарські підприємства зазнали негативних наслідків. Через тимчасову окупацію втрачено майно та документація державних підприємств «Лиманське лісове господарство», «Великоанадольське лісове господарство», Донецького обласного управління лісового та мисливського господарства, а також знищено адміністративне приміщення останнього. У зв'язку з цим під час відстеження результативності регуляторного акта в частині аналізу формування ціни на дрова використана інформація про діяльність державного підприємства «Слов'янське лісове господарство».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07 вересня 2022 року № 1003 «Деякі питання реформування управління лісової галузі» ліквідовані як юридичні особи публічного права територіальні органи Державного агентства лісових ресурсів та утворені як юридичні особи публічного права міжрегіональні територіальні органи Державного агентства лісових ресурсів. При цьому встановлено, що територіальні органи Державного агентства лісових ресурсів, які ліквідуються, продовжують здійснювати повноваження та функції, покладені на зазначені органи, до завершення здійснення заходів, пов'язаних з утворенням міжрегіональних територіальних органів Державного агентства лісових ресурсів, а також погоджено пропозицію Державного агентства лісових ресурсів щодо утворення державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» шляхом злиття спеціалізованих державних лісогосподарських підприємств, які належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів.

За інформацією Донецького обласного управління лісового та мисливського господарства з 01 січня 2019 року скасовано стандарти, розроблені до 1992 року, в тому числі ГОСТ3243-88 «Дрова. Технические условия» (мова оригіналу), відповідно до якого визначено категорію «дрова паливні, що відпускаються населенню для побутових потреб», зазначену в розпорядженні.

З 16 січня 2019 року Україна перейшла на нові національні стандарти якості деревини, гармонізовані з європейськими – ТУ У 16.1-00994207-005:2018 «Деревина дров'яна. Класифікація, облік, технічні вимоги», метою яких є регламентація вимог до деревини, яку використовують у промисловості, а також підтримка використання деревного палива в непромислових цілях і спеціально для внутрішніх (побутових) і невеликих комерційних потреб на ринку опалення, де пред'являються особливі вимоги до якості палива. Відповідно до цих технічних умов деревина дров'яна поділяється на деревину дров'яну промислового використання та дров'яну деревину не промислового використання. З січня 2019 року облік та реалізація деревини у лісових господарствах здійснюється відповідно до вищезазначених технічних умов.

Згідно ТУ У 16.1-00994207-005:2018 «Деревина дров'яна. Класифікація, облік, технічні вимоги» дров'яна деревина непромислового використання – лісоматеріали хвойних та листяних порід деревини, розрізані вздовж і поперек та/або колоті, що використовуються у якості палива в таких побутових пристроях для спалювання деревини, як печі, каміни і системи центрального опалення.

Розміри, параметри, градація та якісні характеристики деревини дров'яної непромислового використання визначені вказаними технічними умовами, деякою мірою збігаються із вказаними показниками деревини дров'яної промислового використання, а, отже, обмеження рівня рентабельності для дров'яної деревини непромислового використання може створити ймовірність появи корупційних ризиків під час її реалізації.

Згідно з Методичними рекомендаціями з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України, затвердженими наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 14 травня 2013 року № 124, фактична собівартість лісопродукції калькулюється в розрахунку на знеособлений кубічний метр деревини, без диференціації по асортиментах, породах, сортах та розмірах. Крім того, встановлення цін на дрова паливні для населення, враховуючи граничний норматив рентабельності 5%, здійснюється щокварталу до 15 числа наступного місяця згідно з фактичною собівартості заготовлві лісопродукції за попередній звітний квартал.

Згідно із звітами лісових господарств за перше півріччя 2021 року 3 державні підприємства з 5 мали загальний збитковий результат – 728 тис.грн («Лиманське лісове господарство», «Покровське лісове господарство», «Слов'янське лісове господарство»), 2 державні підприємства спрацювали на межі беззбитковості («Великоанадольське лісове господарство», «Приазовське

лісове господарство»). Спостерігається зниження рівня рентабельності в ціні реалізації дров паливних для населення, яке обумовлено кон'юнктурою ринку та макроекономічною ситуацією. Рівень рентабельності стримується низькою платоспроможністю населення та наявністю пропозицій від інших постачальників за ціною, навіть меншою від собівартості заготівлі деревини лісгоспами області.

Зазначену негативну тенденцію можна також спостерігати на прикладі роботи державного підприємства «Слов'янське лісове господарство». За 2019-2022 роки зниження рівня рентабельності в ціні реалізації дров паливних для населення становило з 5% до 0,3%. В окремі періоди лісовим господарством проводилась реалізація дров паливних для населення за цінами, нижчими від їх фактичної повної собівартості, яка склалася на момент реалізації дров, оскільки ціна встановлюється по фактичних витратах попереднього звітного періоду, а реалізація здійснюється в наступному звітному кварталі, тому значення рентабельності є від'ємним показником і підприємство отримало збитки (Таблиця 1).

Таблиця 1

Період	Обсяг реалізації дров, м ³		Собівартість дров для населення, грн	Вартість дров для населення (без ПДВ), грн	Рентабельність, %	Збитки від реалізації дров для населення, грн
	всього	у тому числі населенню				
2019						
1 квартал	4158,1	3465,36	404,96	380,50	-6,0	60 302,72
2 квартал	8447,1	6025,53	409,50	425,20	3,8	
3 квартал	14893,5	9923,05	414,00	430,00	3,9	
4 квартал	21454,4	13212,20	433,74	435,00	0,3	
2020						
1 квартал	4569,3	3138,78	455,32	455,00	-0,1	1 004,41
2 квартал	7558,9	5258,41	455,45	478,00	5,0	
3 квартал	8158,4	5627,05	480,92	478,00	-0,6	16 430,98
4 квартал	14744,4	9966,27	500,00	505,00	1,0	
2021						
1 квартал	4038,3	2488,52	500,90	525,00	4,8	
2 квартал	5569,8	3472,02	533,00	525,00	-1,5	27 776,18
3 квартал	12307,8	9426,98	533,26	560,00	5,0	
4 квартал	19593,2	15473,90	545,27	560,00	2,7	
2022						
1 квартал	2985,1	2496,30	646,30	573,00	-11,3	182 978,79
2 квартал	3013,8	2525,00	812,34	679,00	-16,4	336 683,50
3 квартал	4327,7	3913,70	838,10	853,00	1,8	
4 квартал	10064,2	7557,30	852,40	880,00	3,2	

Зростання ціни реалізації дров паливних для побутових потреб населення пояснюється збільшенням складових собівартості заготівлі дров. За 2019-2022 роки витрати на паливо та енергоносії зросли у 3,6 рази, витрати на

основну та додаткову заробітну плату та відрахування на соціальні заходи – у 2,5 рази, загальновиробничі витрати – у 2,1 рази.

Враховуючи, що у загальному обсязі реалізованої лісопродукції питома вага дров паливних, що відпускаються населенню для побутових потреб, є переважною, були допущені збитки по державному підприємству «Слов'янське лісове господарство» в окремих періодах (I квартал 2019 року, I, III квартали 2020 року, II квартал 2021 року, I, II квартали 2022 року). Через проведення активних бойових дій на окремих територіях лісового господарства та перебування 34 працівників (37% від загальної кількості працівників) у відпустках без збереження заробітної плати в III, IV кварталах 2022 року зменшились витрати на оплату праці (їх фонд заробітної плати з нарахуваннями складає 1816 тис.грн). Якщо ці витрати додати до витрат на заготівлю лісопродукції за 12 місяців 2022 року, собівартість заготівлі дров паливних для населення склала би 10686,9 тис.грн, або 1026,9 грн на 1 м³ при реалізаційній вартості дров паливних для населення 880 грн, з від'ємною рентабельністю – 14,3%.

В інших періодах збитки від реалізації дров паливних для населення покривалися за рахунок реалізації лісопродукції іншим споживачам, яким лісопродукція відпускається по вільним оптовим цінам.

Обмеження на проведення рубок для лісогосподарських підприємств не дозволяють збільшити обсяг і покращити якість деревини для реалізації. Необхідність проведення неліквідних рубок обумовлює збільшення прямих витрат, при тому, що обсяг ліквідної деревини для реалізації буде меншим, ніж для підприємств, у яких є експлуатаційні ліси у користуванні. Покриття цих витрат з бюджету не передбачене, тому всі витрати мають бути віднесені на собівартість реалізованої лісопродукції, що і призводить до її зростання.

За даними Головного управління ДПС у Донецькій області за КВЕД 02.10 «Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві» та 02.40 «Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві» на податковому обліку перебувають 8 суб'єктів господарювання: державні підприємства «Великоанадольське лісове господарство», «Лиманське лісове господарство», «Приазовське лісове господарство», «Слов'янське лісове господарство», товариства з обмеженою відповідальністю «ВАТ БУД», «ФОРЕСТ ДИЛ» (звітує з відсутністю показників), фермерське господарство «ВЕРОНІКА» (не звітує) та приватне підприємство «ЛІС ТА САД» (звітує з відсутністю показників). Обсяг сплачених ними податків до бюджетів всіх рівнів складає 48031,5 тис.грн, у тому числі до місцевих бюджетів – 19 782,8 тис. грн (Таблиця 2).

Реалізація деревини дров'яної непромислового використання неплатникам ПДВ здійснювалася за даними Головного управління ДПС у Донецькій області лісогосподарськими підприємствами за цінами, наведеними у таблиці 3. Причиною істотного коливання ціни в межах одного лісового господарства є реалізація деревини різним категоріям покупців: населенню (за регульованими цінами) та суб'єктам підприємницької діяльності (за ринковими цінами).

Таблиця 2

тис. грн

Назва суб'єкта господарювання	2019		2020		2021		2022	
	всього	місцевий бюджет	всього	місцевий бюджет	всього	місцевий бюджет	всього	місцевий бюджет
ДП «Лиманське лісове господарство»	4584,7	1887,4	4199,7	1499,0	5358,4	1813,8	2319,4	846,7
ПП «ЛІС ТА САД»	23,9	23,9	14,7	14,7	30,7	30,7	0	0
ТОВ «ФОРЕСТ ДИЛ»	2,2	0	0,2	0	-1,1	0	0	0
ТОВ «ВАП БУД»	5,0	0,8	347,7	75,5	542,6	70,5	156,8	66,7
ДП «Приазовське лісове господарство»	1368,6	515	1773,1	733,4	1468,1	719,5	90,3	42,6
ДП «Слов'янське лісове господарство»	4400,3	1923,8	3737,6	1908,8	5024,2	2163,2	5105,9	1943,3
ДП «Великоанадольське лісове господарство»	2110,7	1047,5	2398,4	1073,9	2578,5	1172,7	388,1	207,0
ФГ «ВЕРОНІКА»	2,1	1,6	0,8	0,7	0	0	0	0
Всього	12497,4	5399,9	12472,2	5306,0	15001,4	5970,6	8060,5	3106,3

Таблиця 3

Назва суб'єкта господарювання	Ціни реалізації деревини дров'яної непромислового використання для неплатників ПДВ, грн за 1 м ³			
	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
ДП «Лиманське лісове господарство»	400-500	350-500	350-600	450-640
ДП «Слов'янське лісове господарство»	380-481	435-514	522-695	560-1046
ДП «Приазовське лісове господарство»	256-725	625-670	325-702	-
ДП «Великоанадольське лісове господарство»	200-497	412-415	207-482	240-495

З метою здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 року № 1075 внесено зміни до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, якими, зокрема, передбачено придбання, у період дії воєнного стану, деревини паливної для безоплатної видачі населенню територій, прилеглих до зони проведення воєнних (бойових) дій, а також компенсація витрат, пов'язаних з доставкою деревини паливної населенню.

Поряд з цим наприкінці 2022 року запроваджено державний інтернет-магазин «ДроваЄ» – онлайн-ресурс для продажу дров населенню, за допомогою якого громадяни можуть самостійно замовити дрова, обравши постачальника (найближче розташоване лісове господарство), тип дров із запропонованого переліку, їхню кількість. За 1 рік кожен громадянин має можливість замовити 15 м³ дров.

Виходячи з наведеного, враховуючи суттєві зміни на ринку постачання дров паливних для побутових потреб населенню, формування ціни реалізації дров для населення за ринковим механізмом (під впливом попиту і пропозиції, в результаті чого спостерігається нерентабельність діяльності лісових господарств), а також протокол № 1 засідання робочої групи від 07 вересня 2021 року, подальше державне регулювання ціни на дрова паливні, що відпускаються населенню для побутових потреб, є недоцільним.

9. Оцінка результатів реалізації регуляторного акта та ступеня досягнення визначених цілей

Регуляторний акт не відповідає цілям, задекларованим при його прийнятті, розпорядження потребує визнання таким, що втратило чинність.

Перший заступник
голови облдержадміністрації

Ігор МОРОЗ

